

Sygn. akt IV R C 452/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2015 roku

Sąd Rejonowy Gdańsk – Południe w Gdańsku IV Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Aleksandra Sobiech

Protokolant: Ewa Serewiś

po rozpoznaniu w dniu 17 czerwca 2015 roku w Gdańsku na rozprawie

sprawy:

z powództwa D. K.

przeciwko T. K.

o alimenty

1. zasądza od pozwanego T. K. tytułem alimentów na rzecz powódki D. K. ur. (...) kwotę po 300 zł (trzysta złotych) miesięcznie płatnych z góry do dnia

10- ego każdego miesiąca do rąk powódki D. K., poczynwszy od dnia 29 maja 2014 roku,

2. oddala powództwo w pozostałym zakresie,

3. nakazuje pobrać od pozwanego T. K. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów sądowych,

4. wyrokowi w punkcie 1 nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt IV RC 452/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 29 maja 2014 roku powódka D. K. wniosła o zasądzenie alimentów od pozwanego T. K. w kwocie po 500 zł miesięcznie, płatnych z góry do dnia 10-tego każdego miesiąca, poczynając od dnia wniesienia pozwu, tj. od 29 maja 2014 roku.

W uzasadnieniu wskazano, że poprzedni pozew o alimenty (sygn. akt IV RC 219/09) został przez Sąd oddalony, bowiem w toku było postępowania o podział majątku z pozwanym. Wskazano, że sytuacja powódka mogła ulec polepszeniu. Powódka wskazała, że jej sytuacja finansowa się jednak pogorszyła. Powódka w wyniku podziału majątku z dnia 23 lipca 2013 roku stała się właścicielką mieszkania z obowiązkiem spłaty 80 000 zł na rzecz pozwanego. W związku z tym, że nie miała takie kwoty zaciągnęła dwa kredyty, bowiem zobowiązana była do przekazania pozwanemu jednorazowo kwoty 35 000 zł, a następnie kwoty 45 000 zł w ratach po 650 zł miesięcznie od lipca 2014 roku. Powódka starała się sprzedać rzeczzone mieszkanie, ale brak było chętnych. Powódka znalazła się w tragicznej sytuacji finansowej. Zarabia średnio 1200 zł netto miesięcznie. Nie jest w stanie opłacić miesięcznych należnych rat, pieniędzy nie starsza na podstawowe potrzeby, nawet na jedzenie. Powódka mieszka z synem, który stara się jej pomagać, ale jest osobą niepełnosprawną z porażeniem mózgowym i sam wymaga pomocy. Wskazano następujące opłaty: kredyt: 485 zł, kredyt 550 zł, czynsz 430 zł, gaz 170 zł, prąd 60 zł, bilet miesięczny 88 zł, spłata na rzecz pozwanego 650 zł (od lipca 2014 roku). Wskazała, że pozwany został uznany za wyłącznie winnego orzeczonego między stronami rozwodu.

(**pozew** : k. 2)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 26 października 2006 roku w sprawie o sygnaturze II C 2515/06 Sąd Okręgowy w Gdańsku orzekł rozwód pomiędzy stronami z winy T. K.. Wniosek stron o podział majątku wspólnego stron pozostawiono wówczas bez rozpoznania.

Pozwany wówczas zamieszkiwał w piwnicy w szkole, w której pracował jako kierowca, osiągał wynagrodzenie w kwocie 1200 zł netto. Powódka zamieszkiwała wówczas we wspólnym mieszkaniu stron wraz z dwoma synami, w tym jednym niepełnosprawnym. Zatrudniona była w A. jako kasjerka z wynagrodzeniem ok. 800 zł netto.

(**dowód** : akta sprawy II C 2515/06: wyrok: k. 17; protokół: k. 14-16)

Pozwem z dnia 13 marca 2009 roku powódka po raz pierwszy wystąpiła do tut. Sądu w pozwem o alimenty przeciwko pozwanemu. Wyrokiem z dnia 16 października 2009 roku Sąd oddalił powództwo. Wówczas strony były w trakcie postępowania o podział majątku wspólnego pomiędzy stronami, jaki stanowiło głównie mieszkanie, w którym zamieszkiwała powódka wraz z dwoma synami. Powódka wówczas pracowała, otrzymywała wynagrodzenie w kwocie 1000 zł netto. Pozwany przysyłał wówczas 200 zł na poczet czynszu mieszkaniowego. Pozwany wówczas pracował, osiągał dochód 1200-1300 zł miesięcznie, miał oszczędności w kwocie 6000 zł. Zamieszkiwał w piwnicy w szkole, w której pracował, za co uiszczał czynsz w kwocie 200 zł miesięcznie.

(**dowód** : akta sprawy IV RC 219/09: wyrok: k. 37; protokół: k. 32-34)

Zgodnie z umową o podział majątku wspólnego zawartą w formie aktu notarialnego przed notariuszem M. P. (rep. A nr 1933/2013) ustalono, że właścicielem lokalu mieszkalnego położonego przy ul. (...) w G. jest powódka D. K., a podział majątku pomiędzy stronami nastąpił odpłatnie ze splatą w wysokości 80 000 zł, którą powódka zobowiązała się zapłacić na rzecz pozwanego T. K.. D. K. przed podpisaniem niniejszej umowy zapłaciła na rzecz pozwanego kwotę 10 000 zł, a pozostałą kwotę 70 000 zł zobowiązała się zapłacić w następujący sposób:

- kwotę 25 000 zł przelewem na rachunek pozwanego w terminie jednego dnia odpisania umowy;

- kwotę 45 000 zł w ratach po 650 zł miesięcznie od lipca 2014 roku do marca 2020 roku oraz dodatkowo 150 zł do marca 2015 roku.

(**dowód** : akt notarialny: k. 4-6)

Umowę o podział majątku podpisano po toczącym się ponad 4 lata postępowaniu sądowym. Wówczas powódka nie miała żadnych oszczędności. W celu zapłacenia pozwanemu kwoty 35 000 zł wynikających z umowy o podział majątku wspólnego powódka zaciągnęła dwa kredyty. Jeden w Banku (...) na kwotę 21 000 zł, gdzie aktualne zadłużenie wynosi 20 186,84 zł (na dzień 13 października 2014 roku). Wysokość miesięcznej raty wynosi 494,47 zł, a data wymagalności kredytu to 10 marca 2019 rok. Drugi kredyt powódka zaciągnęła w banku (...), gdzie do splaty na dzień 6 października 2014 roku pozostało 13 594,69 zł, a miesięczna rata wynosi 485,52 zł.

(**dowód** : zaświadczenie: k. 18; umowa kredytu: k. 24-27; opinia: k. 17; zeznania powódki: k. 32-33, k. 68)

Obecnie powódka, w dalszym ciągu, zamieszkuje w mieszkaniu, które przypadło jej w wyniku podziału majątku z pozwanym. Wraz z powódką zamieszkuje wspólny syn stron – J., w wieku 33 lat, który od urodzenia cierpi na dziecięce porażenie mózgowie. Jest ograniczony ruchowo – porusza się samodzielnie, ale z trudem. Został na stałe zaliczony do niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym. Otrzymuje rentę w wysokości 550 zł netto oraz zasiłek z MOPS w kwocie 135 zł. Syn powódki pracuje na pół etatu w A. na stanowisku kasjer, osiągając wynagrodzenie netto w kwocie 600-700 zł.

Powódka także jest zatrudniona w A. na stanowisku kasjer na $\frac{3}{4}$ etatu. Osiąga wynagrodzenie netto w kwocie ok. 1250 zł miesięcznie. Powódka cierpi na m.in. chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa oraz chorobę zwyrodnieniową stawów. Jest niezdolna do pracy w godzinach nocnych i nadliczbowych. W 2013 roku powódka osiągnęła dochód w kwocie 20 693,00 zł, tj. średniomiesięcznie: 1724 zł, a w 2014 roku 18 805,00 zł, tj. średniomiesięcznie: 1567 zł.

Koszty utrzymania mieszkania, w którym zamieszkuje powódka wraz z synem to czynsz: 470 zł miesięcznie, energia elektryczna: 50-60 zł miesięcznie, gaz: 175 zł miesięcznie – powódka uiszcza opłaty w wysokości 350 zł miesięcznie przez cały rok, a następnie dokonywane jest rozliczenie i ewentualne wyrównanie. Ponadto, miesięczne koszty utrzymania powódki wraz z wyżywieniem to 500 zł oraz 80 zł za bilet miesięczny. Powódka obowiązana jest także uiszczać kwotę 650 zł jako spłatę udziału pozwanego w mieszkaniu. Powódka nie uiszcza zawsze opłat w pełnej wysokości na rzecz pozwanego.

Powódka wskazała, że nie ma funduszy na utrzymanie i uiszczanie wszystkich zobowiązań względem banków i pozwanego. Powódkę wspiera syn, który opłaca jeden z kredytów. Na dzień 16 kwietnia 2015 roku zaległości w opłatach za mieszkanie wynosiły 1 399,85 zł.

Powódka próbowała sprzedać mieszkanie lub wymienić je na mniejsze, ale brak jest chętnych. Mieszkanie wymaga remontu, nie ma w nim łazienki, a prysznic i toaleta są w kuchni. Powódka zgłosiła w biurze nieruchomości chęć wymiany mieszkania na miejsce zaraz po podpisaniu aktu notarialnego oraz wystawiła ogłoszenie w Internecie. Nie było chętnych.

(**dowód** : zeznania powódki: k. 32-33, k. 68; oświadczenie pożyczkobiorców: k. 28; zaświadczenie lekarskie: k. 19, k. 20; zaświadczenie o zatrudnieniu: k. 23, k. 66; PIT-40: k. 29-31, k. 62-63; zaświadczenie: k. 65)

Pozwany T. K. ma 61 lat. Od lutego 2015 roku przebywa na emeryturze. Wysokość świadczenia wynosi 2332,78 zł netto. Wcześniej był zatrudniony w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr (...) w G., na stanowisku kierowcy. Jego wynagrodzenie wynosiło wówczas 1995,02 zł netto miesięcznie. Obecnie w dalszym ciągu pracuje także w szkole na stanowisku konserwator, w wymiarze $\frac{1}{4}$ etatu.

Pozwany, jeszcze przed przejściem na emeryturę, 07.10.2014 roku, zaciągnął pożyczkę w wysokości 9 800 zł rozłożoną na 36 rat w pracowniczej kasie zapomogowo-pożyczkowej, więc obecnie spłata odciągana z wynagrodzenia i do wypłaty pozostaje kwota 32,16 zł. Pożyczka ta została zaciągnięta na zakup działki za kwotę 6 500 zł na terenie rodzinnych zakładów działkowych na S. w G., gdzie obecnie postawiona jest altana. Pozwany planuje zbudować na działce dom, jeżeli uda mu się zgromadzić potrzebne fundusze. Uzależnia to od regularnych wpłat ze strony powódki.

W listopadzie 2013 roku pozwany zaciągnął pożyczkę w (...) Finanse – Towarzystwo (...) na kwotę 73 000 zł. Wysokość jednej raty wynosi 1032,47 zł. Spłata, zgodnie z harmonogramem, powinna być dokonywane do listopada 2023 roku. Pozwany przeznaczył środki uzyskane z kredytu na spłatę zobowiązań i bieżące utrzymanie.

Pozwany w 2013 roku ponownie ożenił się. Po ślubie wraz z żoną zamieszkiwał w wynajmowanym mieszkaniu, jednakże małżonków nie było stać na pokrywanie opłat i pozwany wraz z żoną zamieszkał ponownie w piwnicy w szkole, w której jest zatrudniony, za co uiszcza opłatę w wysokości około 100 zł. Jest to pomieszczenie bez okien i bez wentylacji, o małej powierzchni.

Żona pozwanego, A. Ł., jest zatrudniona w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr (...) w G. na stanowisku szatniarki. Jej miesięczne wynagrodzenie brutto wynosi 2070,60 zł, Jest obciążona zbiegiem egzekucji, w tym egzekucji alimentacyjnych, na rzecz syna z poprzedniego związku, w związku z tym średnie miesięcznie wynagrodzenie netto, po potrąceniach, wynosi 645,85 zł. Pozwany zawierając związek małżeński wiedział, jaka jest sytuacja finansowa jego żony.

Pozwany, poza działką rekreacyjną, posiada majątek w postaci samochodu O. (...) z 1995 roku, zakupił go za kwotę 500 zł. Do swoich miesięcznych kosztów utrzymania zaliczył: paliwo: 200 zł miesięcznie, opłata za energię elektryczną

100 zł miesięcznie. Pozostałe miesięczne koszty utrzymania swoje i żony pozwany ocenił na 800 zł. Ponadto uiszcza opłatę za działkę w kwocie 460 zł rocznie oraz za ubezpieczenie samochodu w kwocie 500 zł rocznie. Żona pozwanego cierpi na nadciśnienie tętnicze i na leki wydatkuje około 100 zł miesięcznie. Pozwany na nic nie choruje, na stałe nie przyjmuje żadnych leków.

Pozwany w 2013 roku osiągnął dochód w wysokości 32 903,27 zł, tj. średniomiesięcznie 2742 zł, a w 2014 roku osiągnął dochód 44 524,31 zł, tj. średniomiesięcznie 3710 zł.

(**dowód** : zeznania pozwanego: k. 33-34, k. 69; zaświadczenie o zatrudnieniu: k. 22, k. 74; umowa najmu: k. 39-40; zaświadczenie: k. 36; decyzja o ustaleniu wysokości i podjęciu wypłaty emerytury: k. 75; umowa pożyczki: k. 42-54; zaświadczenie: k. 21; PIT-11: k. 41; pismo: k. 95)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego. Sąd oparł się na treści dokumentów urzędowych załączonych do akt sprawy, gdyż zostały one sporządzone przez uprawnione do tego organy, w sposób przepisany prawem. Sąd dał również wiarę dokumentom prywatnym złożonym przez strony na potrzeby niniejszej sprawy. W ocenie Sądu stanowią one wiarygodne źródło zawartych w nich informacji, a żadna ze stron nie podważyła ich autentyczności. Dowodom w postaci dokumentów urzędowych Sąd dał wiarę, co do tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 k.p.c.), zaś dokumentom prywatnym co do tego, że osoba podpisana na dokumencie złożyła oświadczenie zawarte w jego treści (art. 245 k.p.c.).

Ustalając stan faktyczny w sprawie Sąd oparł się także na aktach sprawy Sądu Okręgowego w Gdańsku o sygnaturze II C 2515/06 oraz aktach sprawy tutaj. Sądu o sygnaturze IV RC 219/09.

Sąd dał wiarę zeznaniom powódki D. K.. Powódka przedstawiła w sposób wyczerpujący swoją sytuację finansową, zdrowotną i mieszkaniową. W opinii Sądu były one spójne i logiczne, zostały częściowo potwierdzone w zebranych w sprawie materiale dowodowym, nadto nie były kwestionowane przez stronę przeciwną, dlatego nie było podstaw, aby odmówić im wiary.

Sąd dał również w całości wiarę zeznaniom pozwanego T. K.. Jego zeznania, w szczególności co do jego sytuacji mieszkaniowej, osiąganego przez niego wynagrodzenia oraz wysokości otrzymywanych świadczeń zostały udowodnione przedłożonymi w sprawie dokumentami. Zeznania pozwanego były logiczne i konsekwentne, nadto nie były kwestionowane przez stronę powodową, dlatego Sąd uznał je za wiarygodne.

Należy podkreślić, iż stan faktyczny w niniejszej sprawie był w zasadzie bezsporny. Strony nie kwestionowały wysokości osiąganych dochodów, ponoszonych wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania i samochodu oraz stanu zdrowia każdej ze stron.

Istota sporu sprowadzała się do ustalenia czy i w jakim stopniu uległa obniżeniu stopa życiowa powódki w wyniku rozwodu, a w konsekwencji ustalenie, czy powódka ma prawo domagać się od pozwanego alimentów, a jeśli tak to w jakiej wysokości.

Zgodnie z art. 60 § 2 k.r.o. jeżeli jeden z małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, a rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego, sąd na żądanie małżonka niewinnego może orzec, że małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczyniać się w odpowiednim zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego, chociażby ten nie znajdował się w niedostatku.

„Pogorszenie sytuacji materialnej” może polegać na zmniejszeniu ilości środków, które ma do dyspozycji małżonek niewinny, jak i na zwiększeniu jego usprawiedliwionych potrzeb. Art. 60 § 2 k.r.o. ma zastosowanie nie w wypadku jakiegokolwiek pogorszenia sytuacji materialnej małżonka niewinnego, a jedynie w przypadku istotnego pogorszenia tej sytuacji. Aby pogorszenie sytuacji materialnej mogło być uznane za istotne, nie musi być aż tak duże, by

wywołało niedostatek małżonka niewinnego. (zob. H. Haak, Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz. Obowiązek alimentacyjny, Toruń 2005, s. 33).

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, z którym Sąd rozpoznający niniejszą sprawę się zgadza, dla oceny, czy przesłanka istotnego pogorszenia sytuacji materialnej występuje, należy przeprowadzić porównanie każdorazowej sytuacji materialnej małżonka niewinnego z tym położeniem, jakie istniałoby, gdyby rozwód nie został w ogóle orzeczony i gdyby małżonkowie kontynuowali pożycie. Sąd Najwyższy podkreślił, iż przyjęte uregulowanie nie daje wprawdzie małżonkowi niewinnemu prawa do równej stopy życiowej z małżonkiem zobowiązanym, lecz małżonek niewinny ma prawo do bardziej dostatniego poziomu życia aniżeli tylko zaspokajanie usprawiedliwionych potrzeb (zob. uzasadnienie tezy XIII uchwały Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987 r.).

Oceniając w pierwszej kolejności sytuację materialną powódki należy stwierdzić, iż jej sytuacja, od chwili rozwodu, uległa znacznemu pogorszeniu. D. K., co prawda w dalszym ciągu zatrudniona jest jako kasjer w A., na $\frac{3}{4}$ etatu, osiągając dochód w wysokości około 1250 zł netto. Powódka wraz z niepełnosprawnym synem zamieszkuje w mieszkaniu, które przypadło jej w wyniku podziału majątku z pozwanym. Syn powódki jest zatrudniony jako kasjer w A. na $\frac{1}{2}$ etatu, dodatkowo otrzymuje rentę w związku z orzeczonym stopniem niepełnosprawności oraz zasiłek z MOPS. Łącznie jego miesięczne dochody wynoszą około 1300 zł.

Wskazać jednakże należy, że powódka w związku z umową o podział majątku z pozwanym zobowiązana była zapłacić mu 80 000 zł, najpierw jednorazowo 35 000 zł, a następnie w miesięcznych ratach w wysokości 650 zł.

W chwili orzekania rozwodu, i później – w momencie zawierania umowy z pozwanym – powódka nie miała żadnych oszczędności. W celu spłacenia pozwanego zaciągnęła dwa kredyty i jej miesięczne zobowiązania w stosunku do banków wynoszą obecnie łącznie ok. 1000 zł, a ponadto bieżące zobowiązania w stosunku do pozwanego wynoszą 650 zł.

Koszty utrzymania mieszkania, w którym powódka zamieszkuje wraz z synem wynoszą ok. 700 zł, czyli na jedną osobę przypada miesięcznie kwota 350 zł. Powódka zeznała, że ponosi opłatę za bilet miesięczny w wysokości 80 zł, a jej pozostałe koszty utrzymania to miesięcznie ok. 500 zł.

Wobec powyższego wskazać należy, że same tylko zobowiązania kredytowe i spłata pozwanego przewyższa wysokość miesięcznego wynagrodzenia powódki. Wskazała ona jednak, że otrzymuje wsparcie od syna, który uiszcza raty jednego z kredytów. Jednakże, nawet mając to na uwadze stwierdzić należy, że koszt drugiego kredytu, spłaty pozwanego, utrzymania mieszkania i innych koniecznych wydatków, takich jak wyżywienie, środki czystości, leki, odzież znacznie przewyższają możliwości zarobkowe powódki. Gdyby powódka terminowo uiszczała wszystkie zobowiązania, i spłacała regularnie i w pełnej wysokości raty względem pozwanego, to nie miałaby funduszy na żadne inne potrzeby, w tym wyżywienie.

W tym miejscu z całą stanowczością pokreślić należy, że syn stron nie jest osobą zobowiązaną do spłaty zobowiązań matki ani do uiszczania spłat względem pozwanego. Wskazać jednakże należy, że nawet gdyby przyjąć, że wszystkie opłaty są pokrywane wspólnie z dochodów gospodarstwa domowego prowadzonego przez powódkę i jej syna to w dalszym ciągu wysokość koniecznych wydatków znacznie przekraczałyby wysokość osiągniętych dochodów. Powódka i jej syn osiągają bowiem łączny dochód miesięczny w wysokości ok. 2500 zł, a same tylko kredyty, spłata pozwanego i opłaty za mieszkanie wynoszą łącznie około 2350 zł. W tym stanie rzeczy – na wyżywienie, środki czystości, środki higieny, transport, odzież, leki oraz inne koszty pozostaje łącznie, dla dwóch osób, kwota 150 zł miesięcznie.

Na marginesie wskazać należy, że powódka chciała sprzedać mieszkanie lub wymienić je na mniejsze i kroki ku temu poczyniła zaraz po podpisaniu umowy o podział majątku wspólnego z pozwanym, jednakże nie było chętnych.

Analizując sytuację materialną pozwanego należy stwierdzić, iż jest ona zdecydowanie lepsza niż sytuacja majątkowa powódki albowiem pozwany poza stałym miesięcznym dochodem z tytułu emerytury w wysokości 2332,78 zł, osiąga dodatkowe miesięczne w wynagrodzenie w wysokości około 300 zł miesięcznie. Wcześniej, do stycznia 2015 roku

pozwany był zatrudniony i osiągał wynagrodzenie w kwocie ok. 2000 zł netto miesięcznie. Wskazać jednakże należy, że z deklaracji podatkowej za rok 2013 wynika miesięczny dochód w wysokości 2742 zł, a za 2014 rok w wysokości 3710 zł. W związku z powyższym wskazać należy, że pozwany osiągał wyższy dochód niż przez niego wskazywany.

Pozwany spłaca jednak od listopada 2013 roku dwie pożyczki, których łączna rata wynosi około 1300 zł. Od listopada 2013 roku pozostaje w związku z małżeńskim. Jego żona jest zatrudniona w szkole jako szatniarka. Są w stosunku do niej prowadzone egzekucje komornicze, więc jej wynagrodzenie netto wynosi ok. 645 zł. Małżonkowie zamieszkują w piwnicy, w szkole, za co płacą koszty najmu w wysokości ok. 100 zł oraz opłatę za energię elektryczną w wysokości ok. 100 zł. Pozwany posiada samochód marki o. (...), rocznik 1995 rok. Miesięczne koszty paliwa oraz ubezpieczenia to łącznie ok. 150 zł. Pozwany posiada także działkę rekreacyjną, za którą uiszcza roczną opłatę w kwocie 460 zł, tj. miesięcznie 38 zł. Pozwany wskazał, że – w związku ze zobowiązaniami finansowymi żony – częściowo uczestniczy w jej utrzymaniu.

Mając na uwadze powyższe, wskazać należy, że po odjęciu zobowiązań finansowych obciążających pozwanego, osiąga on miesięczny dochód w wysokości ok. 1300 zł, a wraz z żoną prawie 2000 zł. Odliczając koszty związane z eksploatacją mieszkania, samochodu oraz koszty związane z opłatą za działkę, na inne potrzeby małżonków pozostaje łącznie kwota 1600 zł miesięcznie. Pokreślić w tym miejscu należy, że pozwany otrzymuje także wpłaty od powódki począwszy od lipca 2014 roku. Nie ulega wątpliwości, że powódka nie zawsze, z powodu braku środków, nie uiszcza wpłat w pełnej wysokości, jednakże pozwany osiąga miesięczne wpłaty w różnych kwotach od 300 zł do 650 zł.

O zdecydowanie lepszej sytuacji materialnej pozwanego świadczy również fakt, że (...) Finanse – Towarzystwo (...) w 2013 roku udzieliło pozwanemu pożyczki na kwotę 73 000 zł z miesięczną ratą w wysokości ponad 1000 zł. Podkreślić należy, że gdyby sytuacja materialna pozwanego nie byłaby stabilna nie zostałaby mu udzielona tak wysoka pożyczka, z tak wysokimi miesięcznymi ratami. Pokreślić bowiem należy, że kwota pożyczki stanowi niemalże dwukrotność rocznego dochodu pozwanego. Wskazać także należy, że pozwany nie był w stanie wskazać na co spożytkował środki z tej pożyczki.

Podkreślić należy, że – z uwagi na fakt iż pozwany został uznany za wyłącznie winnego rozvodu z powódką – powódka nie musiała wykazać, że znajduje się w niedostatku, a jedynie, że rozwód pociągnął za sobą istotne pogorszenie jej sytuacji materialnej.

W związku z powyższym, niejako na marginesie, wskazać należy, że, w ocenie Sądu, postępowanie dowodowe przeprowadzone w sprawie wykazało, że w wyniku rozvodu nie tylko istotnie pogorszyła się sytuacja majątkowa powódki, ale nadto znajduje się w niedostatku.

Ustawodawca nie określił, co należy rozumieć pod pojęciem niedostatku, jednakże powyższe pojęcie pojawiało się często w rozważaniach doktryny oraz judykatury.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż kwestia niedostatku musi być oceniana w sposób zindywidualizowany. Należy porównać czy posiadane przez uprawnionego do alimentacji środki są wystarczające na pokrycie niezbędnych w ich sytuacji życiowej i zdrowotnej potrzeb. W orzecznictwie przyjęto, że niedostatek nie występuje tylko wtedy, gdy uprawniony do alimentacji nie posiada żadnych środków utrzymania, jednakże określa także taką sytuację materialną osoby uprawnionej, gdy nie może ona w pełni zaspokoić swoich usprawiedliwionych potrzeb. Pomocny w interpretacji pojęcia niedostatku pozostaje art. 135 § 1 k.r.o. Mając na uwadze treść powyższego przepisu uznać można, że niedostatek występuje, gdy uprawniony nie może w pełni własnymi siłami z własnych środków zaspokoić swoich usprawiedliwionych potrzeb. Owe potrzeby to potrzeby materialne i niematerialne, których łączne zaspokojenie zapewnia godziwą egzystencję (por. wyrok SN z dnia 05.05.1998 r., I CKN 242/98, LEX nr 327913; wyrok SN z dnia 20.01.200 r., I CKN 1187/99, LEX nr 51632; wyrok SN z dnia 05.05.1998 r., I CKN 95/98, LEX nr 1223697; wyrok NSA w W. z dnia 20.02.2002, (...) SA (...), LEX nr 76611).

W doktrynie wskazano także, że o osobie ubiegającej się o alimenty z powodu niedostatku można mówić wówczas, gdy nie potrafi ona zaspokoić samodzielnie swych potrzeb na poziomie zbliżonym do minimum socjalnego, przy

czym „nie potrafi” to znaczy, że nie posiada dostatecznych środków pomimo podejmowania starań, by je pozyskać (por. Andrzejewski Marek, Komentarz do art. 133 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, [w:] Andrzejewski Marek, Dolecki Henryk, Haberko Joanna, Lutkiewicz-Rucińska Anita, Olejniczak Adam, Sokołowski Tomasz, Sylwestrzak Anna, Zielonacki Andrzej, Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, LEX, 2013, LEX nr 152466).

Zważyć należy, iż nie jest możliwe ściśle ustalenie katalogu usprawiedliwionych potrzeb podlegających zaspokojeniu w ramach obowiązku alimentacyjnego i odróżnienie ich od tych, które jako przejaw zbytku nie powinny być uwzględnione. Pojęcia usprawiedliwionych potrzeb nie można jednoznacznie zdefiniować, ponieważ nie ma jednego stałego kryterium odniesienia. Rodzaj i rozmiar tych potrzeb jest uzależniony od cech osoby uprawnionej oraz od splotu okoliczności natury społecznej i gospodarczej, w których osoba uprawniona się znajduje (m.in. wiek, środowisko, z którego się wywodzi uprawniony). Zarazem roszczenie jest uzależnione od możliwości zobowiązanego. W każdym razie zakres obowiązku alimentacyjnego wyznaczać będą poszczególne sytuacje uprawnionego i zobowiązanego, konkretne warunki społeczno-ekonomiczne oraz cele i funkcje obowiązku alimentacyjnego. Dopiero na tym tle będzie można określić potrzeby życiowo - materialne i intelektualne uprawnionego.

W ocenie Sądu, powódka, ponad wszelką wątpliwość udowodniła, że rozwód i następująca po nim umowa o podział majątku wspólnego, doprowadziła do tego, że znalazła się ona w niedostatku. Powódka wykazała, że nie jest w stanie, przy dołożeniu należytych starań, pokryć usprawiedliwionych kosztów swojego utrzymania. Powódka, bowiem – w wyniku umowy o podział majątku wspólnego – zaciągnęła zobowiązania, których obecnie nie jest w stanie uiszczać. Nawet przy pomocy syna, powódka nie ma wystarczających środków na pokrycie wszystkich niezbędnych kosztów swojego utrzymania. Obecnie, mając na uwadze konieczne zobowiązania względem banków i pozwanego i kosztów eksploatacji mieszkania, na dwuosobowe gospodarstwo domowe powódki i jej syna, miesięcznie pozostaje kwota 150 zł. Jest to kwota, która bez wątpliwości nie jest wystraszająca na zaspokojenie choćby najbardziej podstawowych potrzeb.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika więc, iż wskutek rozwodu stron istotnie pogorszyła się sytuacja materialna powódki. Wpływ miała na to głównie umowa o podział majątku wspólnego, jednakże podkreślić należy, że jest ona skutkiem, który bezpośrednio wynika z orzeczenia rozwodu stron. Gdyby strony nadal pozostawały w związku małżeńskim sytuacja powódki byłaby w nieporównywalnym stopniu lepsza niż jest obecnie. Nie zachodziłaby bowiem konieczność dokonywania podziału majątku wspólnego, a więc powódka nie byłaby zobowiązana do zaciągania kredytów oraz do uiszczania spłat względem pozwanego. Nadto, wskazać należy, że w ocenie Sądu, rozwód pociągnął za sobą nie tylko istotne pogorszenie się sytuacji materialnej powódki, ale także doprowadził do sytuacji, w której powódka znalazła się w stanie niedostatku, nie mogąc własnymi siłami zaspokoić swoich nawet najbardziej podstawowych, usprawiedliwionych potrzeb.

Ustalając wysokość alimentów Sąd uwzględnił fakt, iż już w chwili wniesienia pozwu sytuacja majątkowa powódki uzasadniała orzeczenie w stosunku do niej alimentów od pozwanego.

Jednocześnie określając wymiar alimentów Sąd baczyl, aby ich wysokość uwzględniała sytuację materialną pozwanego, jego wydatki i ustalone potrzeby. W ocenie Sądu zasądzone na rzecz powódki alimenty w kwocie 300 zł nie stanowią dla pozwanego kwoty wygórowanej i przy osiągniętych przez T. K. dochodach, zarówno w okresie świadczenia pracy, jak po przejściu na emeryturę, nie będzie to dla niego nadmierne obciążenie.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w pkt 1 wyroku na podstawie art. 60 § 2 k.r.o.

W pkt 2 wyroku Sąd oddalił powództwo w pozostałej części, uznając iż dochodzona przez powódkę kwota 500 zł tytułem alimentów w świetle ustalonych w toku postępowania usprawiedliwionych potrzeb powódki oraz możliwości majątkowych i zarobkowych pozwanego jest zawyżona o 200 zł.

O kosztach Sąd orzekł w punkcie 3 orzeczenia i na podstawie art. 98 i 108 k.p.c. oraz przepisów art. 13, art. 96 ust. 1 pkt 2 i art. 113 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.)

obciążył nimi pozwanego stosowanie do wyniku procesu, nakazując pobrać od niego 180 zł na rzecz Skarbu Państwa tytułem zwrotu kosztów postępowania.

W pkt 4 wyroku na mocy art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c. Sąd nadał wyrokowi w części zasądzającej alimenty rygor natychmiastowej wykonalności.